

ULKOASIAINMINISTERIÖ

RYHMÄ: 5.

OSASTO: C24.

ASIA:

Ministeriön Irttu raportti no 1.

Aulcara (Roona)

20 p 1932.

Roomassa, tammikuun 20 p:nä 1932.

N:o 97 (T; 17).

L. KOSKINEN		
2/160 h.c.		32
28/1.32	92	LVL
RVHMÄ	OSASTO	ASIA
5	224	

Herra M i n i s t e r i .

Täten on minulla kunnia lähettää Teille, Her-
ra M i n i s t e r i , Suomen Ankarassa olevan Lähe-
tystön raportti N:o 1, jonka otsikkona on:

Turkin kauppasopimuspolitiikkaa.

Vastaanottakaa, Herra M i n i s t e r i , erin-
omaisen kunnioitukseni vakuutus.

Antun Antti

Vapaaherra A.S. YRJÖ-KOSKINEN,

Suomen Ulkoasiainministeri.

H e l s i n k i .

Suomen A N K A R A S S A O L E V A L Ä H E T Y S T Ö .

RAPORTTI n:o 1.

Rooma ssa 20 p:nä tammi kuuta 1932.

ULKOASIAINMINISTERIÖN		
No	2/160/ae	D. 10 32
27/1.32	No	LIIT
RYHMÄ	C. 1000	ASIA
5	024	

Asia: Turkin kauppasopimus-
politiikkaa.

Kirjeessä N:o 835, jonka lähetin Ankarasta viime marras-kuun 16 päivänä, tehtiin selkoa Turkissa juuri silloin voimaan tulleesta tuonnin kontingentoinnista ja mainittiin, että julaistun asetuksen mukaan Turkin hallitus aikoo sisällyttää vastedes solmittaviin tai uudistettaviin kauppasopimuksiin määräyksen, jonka mukaan saadaanⁿ aikaan kaupan tasapaino Turkin kannalta tuontivoittoisten maiden kanssa. Kun Ankaran ulkoministeriossa tiedustelin, oliko tarkoituksena sanoa irti jo solmittuja kauppasopimuksia, vastattiin, kuten silloin kirjoitin, ettei tämä suinkaan ollut tarkoitus.

Kontingenttisysteemi on nyt ollut voimassa kaksi kuukautta ja merkitsee, niinkuin Ministeriolle lähettämistäni tiedoista näkyy, suurta tuonnin rajoittamista. Meidän kaupалlemme Turkin kanssa tämä järjestelmä nähtävästi on tuottava vaikeuksia, joiden voittaminen ei ole helppo. Olemme viiem aikoina saaneet Turkissa vaatimattomat markkinat esim. kumikalosseille ja kumijalkineille, mutta kontingentoitijärjestelmä uhkaa keskeyttää myynnin. Eikä vain se ole esteenä vaan myös Turkissa alkanut pyrkimys kumipohjaisten jalkineiden tuonnin enkäisemiseen kotimaisen jalkineidenvalmistuksen turvaamiseksi. Tästäkin olen

Jakelu (alempana olevien ohjeiden mukaan):

.....
.....
.....

- 1) Tavallinen.
2) Tavallinen ja lisäksi ..... lle.
3) Ei tiedoituksiin.
4) Ei tiedoituksiin, mutta ..... lle.

ennen jo Ministeriölle tiedoittanut. Sen jälkeen olen turkkilaisissa lehdissä nähnyt väitettävän, ettei kumipohjaisten jalkineiden tulli pienentänsä vuoksi suojele kotoista tuotantoa. Sanotaan hallituksen kiinnittäneen asiaan huomiota ja tullitariffin muutoksen olevan tekeillä. Täten siis on kyseessäolevien jalkineiden Turkkiin myyntiä uhkaamassa ei vain kontingentointi vaan ehkäiseväksi tarkoitettu tullinkorotuskin.

Viime vuoden tullitilastoja kaupastamme Turkin kanssa ei ole Turkissa vielä kokonaisuudessaan julaistu, mutta ne kuukautiset tiedot, joita olen tavannut, osoittavat kaupamme meille aktiiviseksi niin pieni kuin se sinään onkin. Näinollen on Suomi siis niiden maiden joukossa, joiden kanssa Turkin hallitus pyrkisi kompensatiojärjestelmään, jos kauppasopimus olisi vasta laadittava tai uudistettava. Mutta vaikka näin ei olekaan laita, näyttää siltä ettemme ehkä välttä uusi neuvotteluja Turkin hallituksen kanssa. Turkkilaisista lehdistä olen nimittäin nyttemmin lukenut seuraavaa: "Ollaan tietävinään, että hallitus panee alulle uudet neuvottelut ulkomaiden kanssa tarkoituksella muuttaa niiden kanssa solmittuja kauppasopimuksia saadakseen kauppasuhteet järjestetyksi uudelle perustalle. Tiedetään, että Turkin hallitus on omaksunut periaatteen olla sallimatta ulkomaista tuontia yllä määrän, mihin Turkin vienti kyseessäolevaan maahan nousee". Eräs toinen lehti sanoo varovaisemmin: "Ei ole mahdotonta, että uusilla perusteilla aloitetaan neuvottelut maiden kanssa, joiden kanssa olemme solmineet kauppasopimukset, vaikka ne eivät vielä ole astuneet voimaan. On myöskin mahdollista, että saadaan aikaan uudet ystävälliset järjestelyt sellaisten maiden hallitusten kanssa, joiden kanssa ^u solmitut kauppasopimukset jo ovat voimassa - säilyttämällä sopimuksen entiset määräykset".

Kun ei ole syytä luulla, että nämä tiedot olisivat täysin perusteettomia, voidaan siis odottaa Turkin hallituksen taholta esitystä ainakin jonkunlaisten lisäsopimusten aikaansaamisesta solmittujen kauppasopimusten täydentämiseksi sikäli, että

Turkki pääsee kaupassaan tasapainoon niiden maiden kanssa, joista se ostaa enemmän kuin niihin myy. Kaiken varalta on hyvä ottaa tämä asia harkittavaksi, koska Suomikin tällöin todennäköisesti tulee kysymykseen, ellei käytännön vaatimuksesta, koska kaupamme Turkkiin on jokatapauksessa varsin mitätön, niin periaatteellisista syistä. Kun näihin kesksuteluihin joudutaan, vaikeuttaa tilannetta se, että Turkin meille tärkeimmillä tavaroilla, etupäässä tietysti tupakalla, on niin täysipainoinen kilpailija kuin Kreikka, eikä siellä tietenkään olla tyytyväisiä, jos siirrämme ostomme Turkkiin.

Turkin nykyisistä kauppasopimussuhteista eri maiden kanssa antavat turkkilaiset lehdet seuraavia tietoja:

Venäjä. - Sopimus tullut voimaan 3 p. syysk. 1931; kestävyys vuosi. Sopimusta ei voida irtisanoa ennen määräajan loppua; lakkaa 6 kuukautta irtisanomisesta.

Puola. - Ei vielä voimassa; kestävyys vuosi. Irtisanomaton ennen määräajan loppua, lakkaa 6 kk. irtisanomisesta.

Ranska. - Tullut voimaan 8 p. syysk. 1931; kestävyys vuosi. Kuuden kuukauden irtisanomisaika.

Englanti. - Tullut voimaan 3 p. syysk. 1930; kestävyys 5 vuotta; voidaan irtisanoa vasta neljännen vuoden lopussa.

Saksa. - Tullut voimaan 25 p. syysk. 1930; kestävyys vuosi. Ellei irtisanottu, on jatkuvasti voimassa. Irtisanomisaika kolme kuukautta.

Yhdysvallat. - Tullut voimaan 22 p. huhtik. 1930; kestävyys 3 vuotta. Irtisanottuna lakkaa vuoden kuluttua sopimuksen päättymisestä.

Japani. - Sopimus ei vielä voimassa. Irtisanominen voi tapahtua 30:ntenä kuukautena, jonka jälkeen sopimus lakkaa kuuden kuukauden kuluttua.

Unkari. - Tullut voimaan 15 p. lokak. 1930. Kestävyys kaksi vuotta. Irtisanominen voi tapahtua tämän ajan loputtua, ja irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Erityisten neuvottelujen tuloksena

on Unkarin kanssa saatu aikaan tavarain vaihto. Unkari m.m. on sitoutunut ostamaan ensiluokkaista tupakkaa 2 Turkin punnasta kilon.

Bulgaria. - Tullut voimaan 2 p. tammik. 1931; kestävyys 2 vuotta.

Sveitsi. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys 2 vuotta. Voidaan irtisanoa yhdeksän kuukauden kuluttua lakatakseen kolme kuukautta myöhemmin.

Romania. - Tullut voimaan 15 p. tammik. 1931; kestävyys 2 vuotta. Irtisanominen voi tapahtua 18 kk. kuluttua, ja sopimus lakkaa 6 kk. myöhemmin.

Ruotsi. - Tullut voimaan 28 p. kesäk. 1931; kestävyys 2 vuotta. Irtisanominen voidaan tehdä voimassaoloajan päättyessä, ja sopimus lakkaa 6 kk. myöhemmin.

Kreikka. - Tullut voimaan 5 p. marrask. 1931; kestävyys 2 vuotta. Irtisanominen voi tapahtua tämän ajan päättyessä, ja sopimus lakkaa 6 kk. myöhemmin.

Hollanti. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys 3 vuotta. Irtisanomisaika 3 kk.

Espanja. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys vuosi. Irtisanomisaika 3 kk.

Norja. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys 2 vuotta. Ellei irtisanominen ole tapahtunut 18:n kuukauden loppuessa, on sopimus jatkuvasti voimassa 6 kuukauden irtisanomisajoin.

Tshekkoslovakia. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys 2 vuotta. Irtisanominen voi tapahtua kuusi kuukautta ennen sopimuksen lakkaamista. Neuvottelut lienevät käynnissä tämän maan kanssa tavaravaihdon järjestämisestä. Tshekkoslovakia lienee suostuvainen ostamaan vuosittain 2 miljoonaa kiloa tupakkaa. Turkki puolestaan myöntänee tshekkoslovakialaisille tuotteille etusijan viranomaisten ostoissa. Lehtien mukaan on asema vielä epäselvä.

Tanska. - Sopimus voimassa 3 päivästä kesäk. 1931; kestävyys 2 vuotta. Irtisanomisaika 3 kuukautta.

Viro. - Tullut voimaan 18 p. toukok. 1931; kestävyys 3 vuotta. Irtisanomisaika 6 kuukautta.

Suomi. - Sopimus ei vielä voimassa; kestävyys 3 vuotta. Irtisanominen voi tapahtua toisen vuoden lopussa, jolloin sopimus lakkaa vuoden päästä.

Roomassa, 20 p. tammik. 1932.

Mattus Matti: